

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.
(Fremsat 1/3 88).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Beslutningsforslaget indeholder tre forskellige elementer, som jeg vil kommentere hver for sig.

Det første drejer sig om økonomisk støtte fra kommunen til forældre med manglende børnepasningsmulighed. Efter arbejdsløshedsforsikringsloven er det en betingelse for at få udbetalt dagpenge, at den ledige står til rådighed for arbejdsmarkedet. Den ledige skal være i stand til at overtage arbejde og må derfor ikke have retlige eller faktiske eller praktiske forpligtelser, når arbejde tilbydes; og praktiske forpligtelser kan altså i denne sammenhæng være pasning af børn.

Jeg vil gerne fremhæve, at der ikke i arbejdsløshedsforsikringsloven stilles krav til arten af pasningsmulighed. Der kan f.eks. ikke stilles krav om, at medlemmet har en institutionsplads, men alene om, at medlemmet erklærer at have en pasningsmulighed. Der er altså tale om en ganske stor grad af tillid til den forsikrede, der afgiver en erklæring om at have pasningsmulighed til rådighed, og der er ikke noget i vejen for, at et medlem selv passer sine børn under ledighed.

Det er sådan, at Arbejdsministeriet har anmodet AF-kontorerne om at tage særligt hensyn ved anvisningen af arbejde til personer, der har vanskeligt ved at få deres børn passet. I disse tilfælde skal der så vidt muligt anvises arbejde med nogle dages varsel.

Jeg tror derfor ikke, at det, som forslagsstillerne gør til et stort problem, er noget reelt problem i praksis. Socialministeriet har oplyst, at det efter bilstandsloven påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for det nødvendige antal pladser i daginstitutioner for børn og unge. Det er derfor kommunalbestyrelsen, der på grundlag af oplysninger om antal børn, ventelister, arbejdsfrekvens, økonomi m.m. skønner, hvor høj en dækningsprocent kommunen skal have.

Socialministeriet kan kun komme med henstilling om ændringer i pladsantallet, hvis de årlige social- og sundhedsplaner, der udarbej-

des i medfør af den sociale styrelseslov, viser uacceptabel lav dækning i en kommune.

Efter bilstandsloven er det en betingelse for at få kontanthjælp, at ansøgeren og en eventuel ægtefælle i tilstrækkelig grad har udnyttet deres arbejdsmuligheder. Bilstandslovens betingelser om at udnytte sine arbejdsmuligheder kan f.eks. være opfyldt, når en forsørger ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde på grund af pasning af børn og det sociale udvalg ikke kan anvise anden pasningsmulighed. Allerede ved denne bestemmelse er der sikret økonomisk hjælp.

Heri ligger også et økonomisk incitament for kommunerne med hensyn til at stille pasningsmuligheder til rådighed. Det ved vi godt at kommunerne plejer at tænke på: hvem er det, der skal betale udgifterne, er det dem, eller er det nogle andre? Hvis det er nogle andre, så plejer man altså at hjælpe over i de andres system. Det er jo, sådan som jeg læser det, bl.a. det, der ifølge forslagsstillerne er formålet med forslaget.

Det foreslås yderligere, at tidsrummet, hvor medlemmerne modtager en dagpengelignende ydelse, skal tælles som død periode.

Som nævnt finder jeg forslaget om en dagpengelignende ydelse uacceptabelt, men jeg synes endnu mindre om forslaget om en død periode. De pågældende forældre vil stadig være omfattet af tilbudene til ledige medlemmer, herunder arbejdstilbud og uddannelsesydelse. Hvis perioden talte som død periode, ville disse forældre være sikret økonomisk dækning i en længere periode end andre ledige, og det finder jeg ville være en urimelig forskelsbehandling.

Det andet punkt – nu skal jeg passe på, om jeg læser forslag eller bemærkninger – i forslaget drejer det sig om en kortere medlemsperiode af en arbejdsløshedskasse, før der kan udbetales dagpenge for revalidender og bilstandsmodtagere. Begrundelsen for det forslag er bl.a., at denne persongruppe mere end andre har behov for hjælp fra hele AF-systemet.

Efter bemærkningerne skulle man således tro, at revalidender og bilstandsmodtagere er udelukket fra at benytte sig af AF-systemet, hvis de ikke er berettiget til dagpenge, og det er naturligvis ikke rigtigt. Arbejdsformidlingen skal betjene alle arbejdssøgende, uanset om de er berettiget til dagpenge eller ej. Det afgørende for arbejdsformidlingen er at skaffe den rigtige

[Arbejdsministeren]

arbejdskraft til det ledige job. Det er fuldkomment irrelevant, om den arbejdssøgende forsøges af arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp eller eventuelt privat forsørgelse. Det væsentlige er, at de pågældende ønsker at få et job.

Jeg forstår udmærket ønsket om at hjælpe den nævnte persongruppe, men de har altså faktisk allerede i dag mulighed for at benytte AF-systemet, og anden del af forslaget er derfor efter min mening helt overflødig.

For så vidt angår det tredje punkt ønsker forslagsstillerne, at arbejdsløshedskassemedlemmer, der har været igennem et revalideringsforløb med økonomisk støtte efter bistandsloven, skal kunne få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge med det samme, hvis de ikke får arbejde.

Medlemskab af arbejdsløsheds-kassen er bevaret under revalideringsforløbet. Forslagsstillerne ønsker altså, at revalidendgruppen skal fritages for de gældende regler om rådigheds-vurdering.

I den sammenhæng vil jeg godt sige, at jeg tror, det er væsentligt for revalidenderne, og jeg tror, det er ønskeligt for revalidenderne, at de i øvrigt ligestilles med andre arbejdsløsheds-kassemedlemmer i relation til rådigheds-vurderingen, da denne holdning kan medvirke til, at der skabes en positiv holdning til beskæftigelse af revalidender på arbejdsmarkedet.

Det er vel ikke efter det, jeg har sagt, en overraskelse, at vi afviser forslaget.

Jytte Andersen (S):

Vi synes i Socialdemokratiet, at SF's forslag tager fat i et par væsentlige problemer; det ene problem er jo, som arbejdsministeren også var inde på, hvilke virkninger det her får for dagpengene, når forældre er arbejdsløse og står uden børnepasningsmuligheder. Vi synes faktisk, det er et problem, der skal løses, men vi tvivler meget på, om den model, SF her lægger frem, er den rigtige. I virkeligheden er det et ventelisteproblem, der skal løses, men vi er modstandere af, at det skal gøres gennem dagpengesystemet eller gennem et system, der ligger tæt op ad dagpengesystemet.

Vi har også den opfattelse, hvis man brugte denne model, at det måske ville medvirke til en udvikling, der kom til at ligne de omtalte ordninger om forældreløn. Vi er principielt imod at knytte en ydelse til en voksen for at passe sit eget barn. Det er en tankegang, som vi vil kæm-

pe imod, og vi er lidt nervøse for, at den model, som SF lægger op her, bestemt ud fra en god mening og god forudsætning, kan virke fremmende for nogle andre ting, som jeg ved at i hvert tilfælde fru Lilli Gyldenkilde er lige så meget modstander af, som jeg er det. Så det punkt afviser vi fra Socialdemokratiets side.

Derimod har vi sympati for de to andre punkter i forslaget, der går ud på i højere grad at sikre revalidender og bistandsmodtagere en rimelig stilling på arbejdsmarkedet. Det kan da godt være, som arbejdsministeren siger, at AF-systemet skal betjene revalidender på linje med alle andre. Spørgsmålet er så, om virkeligheden ser sådan ud, for umiddelbart lyder det rigtigt og godt, og så skulle der ikke være nogen problemer, men vi er ikke helt enige med arbejdsministeren i, at virkeligheden ser sådan ud for revalidender.

Vi vil se positivt på den bestemmelse om at forkorte 1-års-perioden til en ½-års-periode. Vi vil også se positivt på bestemmelsen om, at man, hvis man har været dagpengeberettiget før revalideringsperioden, ikke efter endt revalideringsperiode skal ud i 5-ugers-bestemmelsen. Vi vil altså se positivt på de to sidste punkter, men det første punkt er vi som sagt afvisende over for. Vi mener faktisk, at vi skal løse ventelisteproblemerne på anden vis, og henviser til vores eget beslutningsforslag nr. B 100, som peger på både daginstitutionstakster, men også lægger op til, at der skal være et større pres på kommunene for at få opfyldt deres krav i henhold til bistandsloven, og som taler om, at kommunerne har ansvar for at imødekomme forældrenes behov for at få passet børn på kvalificeret måde.

Svend Åge Petersen (KF):

Med dette beslutningsforslag påpeger SF, at der i kommunerne tilsyneladende er en forskellig praksis for, hvordan bistandsloven administreres.

I praksis er det allerede sådan, at det er samfundets opgave at passe folks børn, og det skal ske ved, at kommunerne skal stille et fornødent antal daginstitutionspladser eller anden pasningsmulighed til rådighed. Men det er op til den enkelte kommune at bestemme, om pasningstilbudet skal gives i form af institutioner eller pasning af børnene på anden måde.

[Svend Åge Petersen]

Dette valg mener vi i Det Konservative Folkeparti ikke at vi skal blande os i. Vi vil heller ikke være med til at forlange, at der i den enkelte kommune skal være så stort et antal institutions- og andre pasningsmuligheder hovedsagelig for andre skatteyderes penge til rådighed også for forældre, som af den ene eller anden grund selv kan passe deres børn. Det gælder også, hvis grunden skulle være arbejdsløshed. Et sådant ressourceforbrug har vi ganske enkelt ikke råd til.

Den enkelte kommunalbestyrelse har naturligvis en interesse i, at der ikke er én eneste dag-institutionsplads for meget, og netop sådanne til tider fornuftige økonomiske overvejelser kan måske i nogle enkelte tilfælde føre til, at der opstår mangel på pasningsmuligheder i den enkelte kommune.

Hvis det medfører, at forældre ikke kan få passet deres børn og derfor bliver nødt til at sige nej til et tilbudt arbejde, er kommunen ifølge bistandsloven pligtig til at yde de pågældende kontanthjælp, og det er langt dyrere for kommunen end f.eks. at sørge for en dagplejeplads. Derfor er der for den enkelte kommune al mulig grund til at overholde bistandsloven ved at stille det fornødne antal pasningsmuligheder til rådighed.

I beslutningsforslaget foreslår SF, at revalidender og andre bistandsmodtagere skal kunne blive dagpengeberettigede efter ½ år i en arbejdsløshedskasse. Det ville altså betyde, at nogle kan få udbetalt dagpenge efter blot ½ års medlemskab af en arbejdsløshedskasse, mens alle andre skal have været medlem i mindst 1 år. Med al respekt for, at også den nævnte gruppe har et behov for at opnå mulighed for at modtage dagpenge, må vi fraråde at indføre en sådan forskelsbehandling.

Som så ofte før, når SF stiller et forslag, er der ikke nævnt noget om, hvad forslaget vil koste. Derfor vil jeg spørge ordføreren for forslagsstillerne: Hvad vil dette forslag egentlig koste? Jeg vil godt uddybe det lidt: Hvor skal pengene i givet fald hentes, eller sagt på en anden måde, hvem skal pengene i givet fald tages fra? Det synes jeg egentlig burde være noget, der fremgik af beslutningsforslaget.

I Det Konservative Folkeparti kan vi ikke gå ind for forslaget.

Hans Jørgen Holm (V):

SF har fremsat mange forslag i denne samling. Nu har jeg for anden gang fornøjelsen af at skulle give nogle bemærkninger til et af dem. Fælles for dem er, at de ikke er særlig gennemarbejdede. Dette beslutningsforslag, B 132, med den flotte titel om forbedring af dagpengereetten for forældre med børnepasningsbesvær samt forbedrede rettigheder for revalidender, ligner for hovedpartens vedkommende en gammel travet. Så vil jeg også tilføje den bemærkning, at der også er rod i bemærkningerne.

Jeg har ellers altid opfattet SF som et parti med en solid viden om arbejdsmarkedsforhold, en viden, jeg respekterer, selv om vi ofte har været uenige. Derfor undrer det mig, at SF nu hiver sådan en gammel sag frem, der, som arbejdsministeren har været inde på i forbindelse med punkt 1 om børnepasningsproblemerne, i alt væsentligt er løst.

Vedrørende punkt 2 finder jeg det yderst betænkeligt at indføre særregler på dette område. Det er et princip, der hidtil har været bred enighed om, og jeg har svært ved at se, hvorfor denne gruppe skulle have særlige regler.

Arbejdsministeren har kommenteret reglerne om adgang til at benytte AF-systemet. Her vil jeg også sige, at forslagens bemærkninger ikke ligefrem styrker argumentationen.

Punkt 3 kan være en overvejelse værd, om rådighedsvurderingen kræver en praktisk prøve, dvs. om det er nødvendigt, at man skal have de 5 ugers arbejde, for at det kan afgøres, om den pågældende står til rådighed for arbejdsmarkedet, efter at man har været igennem en revalidering.

Med disse bemærkninger vil Venstre afvise forslaget.

Kirsten Lee (RV):

Princippet om, at man skal være til rådighed for arbejdsmarkedet, er en vigtig forudsætning for at kunne oppebære dagpenge, og vi ønsker ikke at ændre det princip. Alle på dagpenge ved, de skal være i stand til at skaffe børnepasning, når de anvises arbejde. For nogle arbejdsmodtagere, som f.eks. folk i restaurationsbranchen, ved de endda, at det skal kunne ske inden for timer.

Det Radikale Venstre har for det første tillid til, at mennesker er i stand til at arrangere den slags uden det offentliges mellemkomst – men-

[Kirsten Lee]

nesker er jo ikke så uformående. Vi mener også, kommunerne skal være i stand til at være så fleksible, at de kan give et barn et dagplejetilbud med så kort varsel, at mennesker er i stand til at modtage arbejde, når det anvises. Denne pligt skal naturligvis understreges over for kommunerne.

Men Det Radikale Venstre tvivler faktisk på, at der i det hele taget foreligger noget reelt problem. Det vil vi godt få belyst ved at stille spørgsmål under udvalgsarbejdet. Vi vil gerne spørge om, i hvor mange tilfælde årligt det faktisk sker, at en arbejdstager mister sin dagpengeret, fordi vedkommende ikke har pasningsmulighed for sine børn.

Jeg er i øvrigt enig i de betragtninger, som fru Jytte Andersen fremkom med vedrørende løn for at passe egne børn. Der kan godt ske et skred med sådan noget. Det er vi absolut heller ikke interesseret i i Det Radikale Venstre.

Hvad angår revalidendens rettigheder til dagpenge efter endt omskoling, forstår jeg ikke helt, hvad der menes med det. Jeg er godt klar over i dag fra de bemærkninger, der er faldet fra Fælles Kurs, at det er farligt at luften sin uvished i dette Folketing.

Men revalidender skal efter vores mening naturligvis efter endt revalideringsforløb være til rådighed for arbejdsmarkedet med de begrænsninger, som revalideringen nu har givet. Vi vil godt forsøge at belyse den del af forslaget i udvalget og herefter vurdere, om et initiativ er nødvendigt. Jeg vil godt understrege, at det punkt faktisk er det eneste, hvor vi mener klargøring er nødvendig. Den øvrige del afslår vi.

Hvad angår beslutningsforslagets punkt om revalidenders og bistanndsklienters tilknytning til arbejdsformidlingssystemet, er det vel indlysende, at arbejdsformidlingen skal hjælpe alle. Folks mulighed for at få anvist arbejde afhænger ikke af, om de modtager dagpenge eller ej. På det punkt er vi enige med arbejdsministeren.

Glistrup (FP):

Folketingsdag efter folketingsdag i de senere 28 år på rad og række har man aldeles rygesløst bevilget offentlige udgifter og offentlige udgifter og flere offentlige udgifter og endnu flere offentlige udgifter, langt, langt ud over, hvad landets økonomiske bæreevne overhovedet kan tåle. Derfor står vi nu på bankerota grundens rand. Derfor er vi blevet verdens mest

gældsatte samfund. Nu kommer Socialistisk Folkeparti med måske forslag nr. 3.347 i den rad og række, som totalt undergraver dette land og mulighederne for at eksistere i dette land. Det er selvfølgelig efter så mange år svært at få gennemført de holdningsændringer, som skal til for, at vi i stedet for at øge de offentlige udgifter kan få dem halveret. Men det skal til. Det er den eneste medicin, der kan helbrede Danmark.

Af de holdninger, som ligger i det foreliggende beslutningsforslag, er der to, som skal rykkes op med rode. Det ene er forslaget punkt 1, der er baseret på det, som Det Konservative Folkepartis ordfører så jublende konstaterede: at samfundet skal betale pasningen af folks børn. Ja, det er jo netop en af de ulykker, man er kommet ind på igennem alle disse mange år. Folk skal lade være med at sætte børn i verden, hvis de ikke er nogenlunde sikre på selv at kunne bære og passe dem. Det skal simpelt hen være en grundlov, som skal indpiskes i alle dem, der overhovedet på nogen som helst måde drømmer i vågen eller søvning tilstand om at sætte børn i verden: I må ikke sætte nogen børn i verden, før I kan indrette jer således, at I selv kan passe dem eller sørge for, at jeres nabo eller bedstemor eller en eller anden anden kan sørge for pasningen af dem.

Nu vil man altså have endnu flere offentlige udgifter til pasning af børn, hvor vi ikke har råd til at bruge en øre på de offentlige budgetter. Hvad kommer det det offentlige ved, selvfølgelig bortset fra vanrøgtstilfælde og andre helt yderligstående ting? Fra istiden og frem til 1964 kunne vi i Danmark selv sørge for at passe vore børn, og vi fik sunde og gode og moralske væsner. Nu kommer vi så ind på den demoralisering, som man vil føre videre med det foreliggende beslutningsforslags punkt 1.

Beslutningsforslagets punkt 2 og 3 bygger også på en holdning, som det er nødvendigt at hensyn til Danmarks fortsatte beståen at rykke op med rode, nemlig at a-kassesystemet fortsat skal have noget som helst med de offentlige midler at gøre. A-kassesystemet er i sin oprindelse et forsikringssystem, hvor medlemmerne betaler deres forsikringspræmie, og hvorefter medlemmerne selv kan fastsætte de regler, som de vil have for at få deres erstatninger udbetalt. Det kommer ikke det offentlige en disse ved, om a-kasserne gør det på den ene eller den anden måde.

[Glistrup]

Men nu har vi altså fået dette forrodede system, hvorefter man putter den ene milliard kroner efter den anden – det er vist i øjeblikket en 21 eller 22 mia. kr. om året, men det er i hvert fald en hel del oppe på det lag – af offentlige penge i a-kasser. Dette forslags punkt 2 og 3 vil have puttet endnu flere offentlige penge i a-kasser.

Jeg kan glæde dette Folketing med, at der kommer ikke til at gå meget mere end to uger efter langfredag, før man i dette Folketing bliver præsenteret for et fuldstændigt forslag om at privatisere a-kasserne, sådan så a-kasserne glider totalt ud af at have noget med det offentlige at gøre. Når det forslag er vedtaget, kan enhver sige sig selv, at der ingen basis er for SF's forslag under punkt 2 og 3. Det beror også på en af de holdninger, der må rykkes op med rode.

Fremskridtspartiet afviser punkt 1, 2 og 3 i SF's forslag og dermed hele SF's forslag.

(Kort bemærkning).

Svend Åge Petersen (KF):

Med den ordstrøm, der normalt kommer fra hr. Glistrup, bevises gang på gang, at man misforstår det meste af det, der bliver sagt her i salen. Men når man også misforstår et tonefald, der på afdæmpet vis taler om nogle realiteter om, hvordan pasningsrealiteterne er i Danmark, og laver dem om til, at jeg skulle med stor begejstring have udtalt mig om, at samfundet skal passe folks børn, er det en grov fordrejning af det, jeg udtalte mig om, hr. Glistrup.

Merethe Due Jensen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører, hr. Glønborg, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre hans synspunkter vedrørende beslutningsforslag nr. B 132.

SF peger på, at der kan ligge et problem i, at ledige i nogle tilfælde kan blive betragtet som ikke værende til rådighed for arbejdsmarkedet, hvis de har børn, de selv passer. Men som ministeren var inde på i sit indlæg, er det ikke reelt tilfældet. AF-kontorerne har fået besked på at tage særlige hensyn til børnefamilier med pasningsproblemer. Jeg finder, det er forkert, hvis forældrene skal aflevere barnet/børnene på institution el. lign., mens de selv er ledige. Derfor synes jeg, det er vigtigt at understrege, at der allerede nu gives AF mulighed for ved eventuel

anvisning af arbejde at give familien normalt flere dage til at finde en pasningsløsning.

Der er heller ingen, der siger, at den ledige ikke må finde en løsning uden om den offentlige institutionsløsning, det være sig familie, bedsteforældre, venner private dagplejemødre osv. De, der er i arbejde, har trods alt fundet en løsning. Det er ikke umuligt, men det kræver en indsats.

Derimod vil jeg gerne være med til ved en omfordeling at tilgodese børnefamiliernes problemer. Jeg mener ikke, at der er grund til at lave særregler for revalidender og andre bistandsmodtagere for, hvornår de er berettigede til dagpenge. Det er ikke sådan, at de ikke er berettigede til at modtage hjælp fra det offentlige eller få anvist arbejde fra arbejdsformidlingen. Holdningen til revalidender fra arbejdsmarkedets side vil også være mere positiv, hvis de bliver vurderet efter samme regler om at være til rådighed for arbejdsmarkedet som andre.

Kristeligt Folkeparti afviser forslaget.

Kurt Frederiksen (FK):

Fælles Kurs synes, at det er et rigtig godt forslag, som er fremsat af SF.

Vi vil dog bemærke, at vi til punkt 2 vedrørende den passus, der siger, at man skal have et halvt års beskæftigelse og være medlem et år, før man kan få udbetalt dagpenge, nok vil stille ændringsforslag om, at det bliver gældende for alle. Det kan ikke være rigtigt, at man forsikrer sig mod en ting, og at man så faktisk først et år efter kan få udbetalt det, man forsikrer sig for. Der er ikke nogen andre forsikringer i Danmark, hvor man forsikrer sig mod en ting og først får sin skade dækket, når man har været medlem et år.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal lægge ud med i denne årle aftenstund at sige tak til Fælles Kurs, som endte denne dag med at rose et forslag fra SF. Det kom helt bag på mig. Men tak for det. Vi ved alle sammen, i hvert fald vi, der har kendskab til disse ting, at tidligere var det sådan, at alle kun skulle have et halvt års medlemskab af en a-kasse, før de var berettigede til dagpenge og til at være i arbejdsformidlingssystemet. Det er inden for de sidste 10 år blevet ændret til 1 år. Det, vi prøver at sige med dette forslag, er, at nu skal der gøres en særindsats netop for disse

[LIII Gydenklide]

grupper, og derfor vil vi gerne give dem det halve år. Dette er sagt som forklaring til Fælles Kurs, som jeg ved kender disse forhold og derfor ved, at det tidligere har været sådan. Vi ønsker naturligvis, at vi kunne gå tilbage til de oprindelige regler for alle, men det ved vi godt er helt umuligt.

Det, vi har gjort, er, at vi har lyttet meget opmærksomt på de indtrængende taler, som socialministeren og arbejdsministeren har holdt om netop de mennesker, som er røget ud af vore systemer og over på bistandshjælp, og som bør hjælpes i gang igen. Derfor troede vi, at der var lidt forståelse for, at man kunne gøre en særindsats for disse grupper. Når jeg tager fat i det først, er det af skræk for, at nogle af dem, der har talt lidt fornuftigt om revalidenderne og bistandsmodtagerne, skal gå deres vej. Derfor vil jeg gøre det færdigt først, så skal jeg nok vende tilbage til børnepasningen.

Det er ualmindelig vigtigt, at der bliver gjort noget for disse grupper. Hr. Hans Jørgen Holms bemærkninger om, at der er rod i bemærkningerne, er rigtige. Nede i trykken er der sket det, at bemærkningerne til punkt 2 er blevet anbragt under punkt 3 og omvendt. Og hvad så? Enhver, der gider sætte sig ind i det, ved jo, hvordan det ser ud. I det forslag, som jeg sendte ned, var bemærkningerne sat rigtigt på. Jeg havde altså ikke lyst til at rende rundt og få det lavet om, for jeg tænkte: Det går nok, for de, der skal sige noget til det, forstår det – troede jeg. Det skal aldrig gentage sig mere, for når en hel ordførertale kan komme til at handle om, at punkterne er byttet om, må jeg sige, at argumentet i hvert fald er noget slidt op. Det skal ikke kunne gentages, at man kan gøre det på den måde.

Jeg vil godt sige tak til Socialdemokratiet for bemærkningerne om, at vi kunne se lidt nærmere på det i udvalget. Ligeledes til fru Kirsten Lee, som på et af punkterne var villig til at lave lidt undersøgelse om det i udvalget. Så har jeg vistnok også fået overstået takken. Jeg skal forbigå den tale, hr. Glistrup holdt, lige bortset fra at sige, at det kan jo altså gå gruelig galt med hjemmepasning, synes jeg nok jeg kunne høre.

Så skal jeg gå til børnepasningsproblemet. Der er en total mangel på kendskab til virkeligheden herinde, og det gør ikke spor, at man stiller sit manglende kendskab til virkeligheden til skue – ikke spor – men så bør man i hvert fald

ikke med sådan en skrår sikkerhed afvise et forslag, som handler om virkeligheden. Det kan jeg ikke dy mig for at sige, og adressaten ved jo nok selv, hvem jeg taler om.

Det ryster mig at høre, at man ikke er klar over, at der mangler 30.000 institutionspladser her i landet, at der er 30.000 børn på venteliste. Der er kommuner, der opfylder den forpligtelse, som hedder at stille pladser til rådighed, for at børnene kan blive passet, når forældrene skal på arbejde, men der er så sandelig også kommuner, der ikke gør det.

Så lyder et af argumenterne her – det er også sagt af arbejdsministeren –: Jamen det er jo sådan, at hvis de ikke kan få passet deres børn og derfor ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, kan de da gå på bistandshjælp. Og så er i øvrigt argumentationen, at når man er på kontanthjælp, på bistandshjælp, skal man også stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Det er nu tredje gang, vi prøver at få dette Folketing til at forstå, at det er uretfærdigt, at der er denne forskelsbehandling af børneforældre: at det ene hold børneforældre selv må betale den pris, som hedder, at de ikke kan modtage dagpenge, når de er arbejdsløse, hvis de står og mangler børnepasning, mens de, der bor i nabokommunen, kan få deres dagpenge, fordi der er børnepasning til deres børn. Det er da en forskelsbehandling uden lige, og det kan være børnefamilier, der bor lige op til grænsen mellem to kommuner.

Vi har som sagt prøvet at komme igennem med en skærpelse over for kommunerne for at få dem til at stille det fornødne antal pasningspladser til rådighed, men vi har ikke kunnet komme igennem med det. Vi har sagt: Så lad os prøve at afskaffe børnepasningscirkulæret i dagpengelovens forstand. Det er vi heller ikke kommet igennem med, men vi kom igennem med en præcisering af, at der skulle gøres mest muligt i kommunerne, og det er så også det, arbejdsministeren her har stået og ridset op. Men jeg bliver da dynget til af breve fra folk, og derfor kan jeg ikke forstå, at arbejdsministeren kan mene, at dette ikke er noget problem. Jeg kan dynges masser af eksempler på bordet, som viser – også fru Kirsten Lee – hvor mange dette handler om, ikke præcist, men i hvert fald, at det handler om en del.

Jeg har lyst til at sige, at hvis man ikke tror, det handler om ret mange, er der da slet ikke

[Lilli Gyldenkilde]

noget argument for at sige, at vi ikke skal gå ind for vort forslag, for så koster det jo næsten ingen penge.

Nuvel, der er ikke vilje til at gøre det, vi foreslår, og det må jeg så se i øjnene, men nu har vi altså prøvet at lægge en tredje model frem.

Det lyder fra forskellig side, også fra fru Jytte Andersen: Vi forstår problemet, og vi vil gerne være med til at løse det, modellen duer bare ikke. Og så peger man på en model, som man godt ved heller ikke duer. Jeg må derfor sige: Jamen så kom med en model, der duer. Lad os prøve, om vi kan finde en model, hvis viljen er til stede, og det tror jeg den er hos fru Jytte Andersen og i fru Jytte Andersens parti. Det var rart, hvis vi så kunne nå frem til at finde en model, som efter et politikskift, som jo må komme på et eller andet tidspunkt, kunne blive en realitet.

Jeg er naturligvis ked af, at man har så lidt forståelse for dette problem. Det er småbørnsforældre, der er tale om, og jeg mener, det er en fordel for børn, at de har en pasningsmulighed. Det er ikke alle, der er enige i det, men jeg må sige – og det ikke mindst til arbejdsministeren og til hr. Svend Åge Petersen – at på trods af arbejdsløshed er der visse steder, hvor erhvervslivet ikke kan få den arbejdskraft, de egentlig kunne bruge, fordi der ikke er børnepasningsmuligheder nok.

Der er kommuner, som har et dårligt skattegrundlag osv., og som gerne vil have erhvervsliv til sig, men de samme kommuner kan ikke stille med den service, som moderne mennesker vil have, og derfor får de ikke trukket erhvervsliv til deres by.

Man skal også lige være klar over, at dette her vender begge veje rundt, og man kan ikke afvise det med nogle gammelmandsliberalistiske tankegange, som er fuldstændig ude af trit med den tid, vi lever i.

Jeg skal slutte med at sige, at vi skal undersøge det med revaliderer i udvalget, og jeg vil da håbe, at der er nogle af dem, der har rettet henvendelse til mig, som vil dukke op og forklare, for jeg kan forstå, at der er mange, som ikke har nogen anelse om, hvilke problemer man har, når man er på revalidering og ikke kan få de 5 ugers arbejde bagefter. Man har egentlig, når man er på revalidering, bevist sin ståen-til-rådighed for arbejdsmarkedet, for ellers kan man ikke blive revalideret, og revaliderer kan ikke

forstå, at de, når de er færdig med en uddannelse og er revalideret til nyt arbejde, end ikke kan gå ind i systemet som nyuddannede og få understøttelse på dimittendsatsen. Det er en forskelsbehandling af nogle, der er meget dårligt stillet, som er helt urimelig, så jeg håber, at vi kan få stillet disse spørgsmål og få nogle relevante svar, som vil blive læst – og ikke mindst forstået – for efter denne debat er jeg da sikker på, at det ikke mindst er det sidste, vi har brug for.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Af fru Lilli Gyldenkildes uddybende bemærkninger fremgik bl.a., at en af drivkræfterne bag det foreliggende forslag er fru Lilli Gyldenkildes harme over at opleve, at man har to småbørnsfamilier på hver sin side af en kommunegrænse, der bliver behandlet forskelligt. Det ene sted kan man få hjælp fra kommunkontoret, det kan man ikke det andet sted.

Så skildrer fru Lilli Gyldenkilde meget malende, hvordan hun har forsøgt den ene metode efter den anden efter den tredje for at få løst det problem, der her er tale om, men det, som går igennem hele vejen, er, at fru Lilli Gyldenkilde har valgt den forkerte metode, idet hun mener, at fejlen ligger i den kommune, der giver det lille tilskud. mens den ligger i den kommune, der giver det store tilskud. Det er den, som skal væk fra at give de store tilskud. Det er sådan, fru Lilli Gyldenkilde kunne finde en løsning på sit problem.

Så siger fru Lilli Gyldenkilde, at den tankegang er ude af trit med den tid, vi lever i. Fru Lilli Gyldenkilde er da heldigvis i den alder, hvor der går mange præse op for hende efterhånden. Vi så en forleden dag, det var vist i Jyllands-Posten, og der vil også gå den prås op for fru Lilli Gyldenkilde en eller anden dag, at for at være i trit med den tid, vi lever i som verdens mest forgældede land, skal vi gøre lige præcis det stik modsatte af det, som fru Lilli Gyldenkilde har arbejdet på gennem alle årene herinde. Man er i trit med virkeligheden, hvis man overlader det mere og mere til folk selv at klare deres økonomi, hvis man sørger for, at den private økonomi styrkes ved skatnedsættelser og ved, at der læsses mindre og mindre over på de offentlige budgetter. Det vil være i trit med den virkelighed, vi lever i. Forhåbentlig kommer fru

[Gillstrup]

Lilli Gyldenkilde ind i virkelighedsmenneskers verden. Velkommen!

Jytte Andersen (S):

Jeg tror, at både fru Lilli Gyldenkilde og jeg har forstået, at Fremskridtspartiet vil gøre det lige dårligt for alle børnefamilier, uanset hvilken kommune de bor i.

Når jeg bad om ordet, var det for at henlede fru Lilli Gyldenkildes opmærksomhed på B 100, det socialdemokratiske forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af forældrebetaling i daginstitutioner. Heri hedder det nemlig i bemærkningerne som et løsningsforslag:

»Desuden opfordres regeringen til at fremsætte forslag til lovgivning, der øger kommunernes tilskyndelse til at nedbringe ventelisterne, herunder ophævelse af deponeringsordningen, så kommunerne ikke straffes økonomisk for at mindske ventelisterne.«

Det er faktisk deri, vi giver udtryk for, at det er et venteliste-problem, der skal løses, og at det efter vores mening er vejen at gå.

Jeg vil godt spørge fru Lilli Gyldenkilde, om ikke SF ser en risiko for en udvikling henimod forældre-løn, hvis man knytter så specifik en dagpengeligende ydelse til forældre i forhold til muligheden for at passe deres eget barn. Det er i hvert tilfælde for mig at se næsten den største risiko, hvis man gik ind på tankegangen i punkt 1 i SF's forslag.

Hans Jørgen Holm (V):

Fru Lilli Gyldenkilde uglede bl.a. mig meget for, at vi ikke umiddelbart ville acceptere tanken om at give kompensation for dagpenge til de forældre, der står og ikke kan få anvist arbejde, hvorefter der kom en lang redegørelse for de venteliste-problemer, der vitterlig er vedrørende daginstitutioner.

Det er to forskellige problemer. Det blev nævnt, at der er 30.000 på venteliste. Problemet er heldigvis ikke så stort, som det ser ud på papiret. Det er den erfaring, vi, der sidder i det kommunale regi, har. Den erfaring, vi gjorde i vores kommune, da vi rent faktisk fik skaffet pladser, var, at ventelisterne ikke var nær så lange, som de så ud til, fordi nogle havde fundet løsninger undervejs og andre var indskrevet flere steder. Derfor er venteliste-problemet ikke helt så stort, men det er der, det vil jeg ikke bortforklare.

Så vil jeg godt lige gøre den lille bemærkning, at det, at jeg om punkt 3 sagde, at det var en overvejelse værd, ikke betyder, at jeg dermed vil anbefale forslaget.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg er glad for, at hr. Hans Jørgen Holm gør mig opmærksom på, hvad Venstre har sagt i forbindelse med punkt 3. Det fik jeg i min lidt hidsige bemærkning ikke med, men det være hermed undskyldt. Jeg synes, det er fint, og at vi skal snakke om det i udvalget. Det var det ene, jeg skulle sige.

Det andet er til dem, der siger, at problemet ikke er stort. Over for dem vil jeg godt gentage, at hvis problemet ikke er stort, koster det, vi her foreslår, næsten ingen kroner at lave, for så er der ikke ret mange, der bliver omfattet af det. Jeg tror, det er lidt større end som så, det må jeg indrømme.

Det, jeg ønsker med dette forslag, er at presse kommunerne til at gøre det, de skal ifølge loven, nemlig stille pasningsmuligheder til rådighed for børneforældre.

Det er da godt nok, at fru Jytte Andersen siger: Jamen se nu på vores forslag B 100! Det har jeg set, fru Jytte Andersen, og det er klart, at vi er enige i de intentioner, der ligger i det også. Men der står nogle mennesker med dette problem nu, og det var derfor ønskeligt, om vi fik løst det nu; kunne vi så senere få lavet den model, som fru Jytte Andersen her ridser op, er det da meget enkelt, for så går de jo bare ud af dette system igen. Der opstår ikke noget nyt problem ved, at vi forsøger at løse dette for en tid, indtil vi kan få de andre ting i gang.

Vi kan jo se forskelligt på, hvornår vi kan få gennemført de ting, der ligger i B 100. Hvis der går 2-3 år, har det sandelig været en dyr affære for de forældre, jeg her taler om, for de ryger ud af a-kasse-systemet. Dem, vi taler om, er mennesker, som har været i arbejde, som er blevet afskediget, og som af en eller anden årsag pludselig ikke kan få passet deres børn mere. De ryger ud af systemet, og så kan man stå her og sige nok så smukke ord om, at når man er på bi-standshjælp og er under den sociale lovgivning, har man også ret til at bruge arbejdsformidlingssystemet. Hvis man kender lidt til arbejdsformidlingen, ved man, at arbejdsformidlingen har ikke tid til at tage alle de sociale problemer på sig, og derfor bliver de mennesker,

[Lilli Gyldenkilde]

der har sådanne, skubbet ud ustandselig. De får ikke samme hjælp, når først de er endt dér, som dem, der er i arbejdsformidlingssystemet og i a-kasse-systemet. Det er det, der er problemet her.

Til sidst skal jeg sige med hensyn til, om jeg er bange for, at vi på denne måde får skabt forældreløn: Nej, det er jeg ikke, for ligesom man, når man står til rådighed for arbejdsmarkedet, som regel tager et arbejde, man får anvist – der er nogle enkelte undtagelser – skal man naturligvis tage en plads, man får anvist til pasning af sit barn, for at kunne passe sit arbejde, så det skulle der ikke kunne ske noget som helst ved.

Til gengæld vil jeg sige, at hvis ikke lovgiverne og de, der er bestemmende, kan sørge for, at love, som er vedtaget, holdes, kan det da ikke være den enkelte, der skal betale selv, og derfor mener jeg, man skal gennemføre dette. Men jeg mener ikke, der bliver tale om forældreløn på længere sigt, for presset på kommunerne vil jo ligge i, at de vil indse, at det efter vort forslag kan blive dyrere for dem ikke at bygge de daginstitutioner, der skal være der.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Holm (V):

Helt så enkel, som fru Lilli Gyldenkilde forestiller sig, er kommunernes planlægning ikke. Kommunerne udarbejder nogle investeringsplaner, som rækker frem til midten af 1990'erne, og deri er der indbyget en udbygning af daginstitutionerne. Når der så sker skift i børnetallet, står man pludselig med problemet. Kommer der så yderligere krav, bl.a. om miljøinvesteringer, står kommunerne med et prioriteringsproblem med hensyn til, om det er miljø, daginstitutioner, plejehjem, eller hvad det nu kan være, der skal komme først. Og de står i hvert fald med et økonomisk problem.

Der er altså en lang række problemer med at få systemet til at passe, når der pludselig sker nogle skift i forhold til den planlagte udviklingslinje.

Det andet, fru Lilli Gyldenkilde kom ind på, var, hvor mange undtagelser der havde været vedrørende folk, der havde fået anvist arbejde.

Formanden:

Fru Lilli Gyldenkilde for en kort bemærkning, og mon vi så ikke kan sende sagen til udvalgsarbejde?

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jo. Det er hr. Hans Jørgen Holm, som kalder mig herop.

Jeg er da udmærket klar over, at man laver disse udbygningsplaner, men hr. Hans Jørgen Holm er ikke klar over, at jeg har spurgt, hvordan de ser ud, og har konstateret, at de ingen steder passer. Faktisk ser det værre ud, end man tror ifølge de udbygningsplaner, og det kan jeg bevise, for de bilag kan jeg fremlægge i Arbejdsmarkedsudvalget, som jeg hermed lover skal blive det næste sted jeg tager ordet i denne anledning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Valg af 2 medlemmer til det rådgivende repræsentantskab for Færøernes Realkreditinstitut.

(Jf. tidenden sp. 5440).

Formanden:

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 79 medlemmer: Det Konservative Folkeparti, Venstre, Centrum-Demokraterne, Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet;
en gruppe på 56 medlemmer: Socialdemokratiet.

Grupperne har udpeget følgende medlemmer:

Henning Andersen (KF) og
Robert Pedersen (S)

De pågældende er herefter valgt.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Socialudvalget (24/3 88):

Udtræder: Kirsten Lee (RV)

Ny stedf.: Dagmar Mørk Jensen (RV)

Kommunaludvalget (24/3 88):

Udtræder: Jane Oksen (FP)

Nyt medl.: Kirsten Madsen (FP)

Erhvervsudvalget (24/3 88):

Udtræder: Behnke (FP)

Nyt medl.: Pia Dahl (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 25. marts 1988, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.01.